

NO SHARE IN THE WORLD TO COME

Sponsored by Jake and Karen Abilevitz in memory of Jake's Beloved Parents, ז"ל & לאה בת אברהם ז"ל, and Karen's brother יהושע בן שמעון ז"ל

1) Avos, Chapter 3, Mishna 10 & 11

10 - R. Dosa b. Harkinas said: morning sleep midday wine children's talk and sitting in the assemblies of the ignorant put a man out of the world.	10 - רבי דוסא בן הרכינס אומר שינה של שחרית ויין של צהרים ושיחת ילדים וישיבת בתי כנסיות של עמי הארץ מוציאין את האדם מן העולם
11 - R. Eleazar of Modin said: one who profanes things Sacred, and one who slights the festivals, and one who causes his Fellow-man's face to blanch in public, and one who nullifies the Covenant of our father Abraham, peace be upon him, and he who Exhibits impudence towards the Torah, even though he has to his Credit [knowledge of the] Torah and good deeds, he has not a share In the life of the world to come.	11 - רבי אלעזר המודעי אומר המחלל את הקדשים והמבזה את המועדות והמלבין פני חברו ברבים והמפר בריתו של אברהם אבינו עליו השלום והמגלה פנים בתורה שלא כהלכה אף על פי שיש בידו תורה ומעשים טובים אין לו חלק לעולם הבא:

2) מגן אבות לרשב"ץ על אבות פרק ג

ר' אלעזר המודעי אומר הפירוש: זאת המשנה הביאווה בגמרא בפ' אחרון מסנהדרין [צט א] ושם הוא מקומה, כי אותו פרק חובר במי שאין לו חלק לעולם הבא, לפי שבאותה מסכתא הוזכר כי הרוגי בית דין המתודין יש להם חלק לעולם הבא. ואין זאת משנתן של חסידים שתכתב בזאת המסכתא, אלא משנת המורדים והפושעים, ולמה נכתבה כאן, להזהיר האדם החסיד המוכיח בעלי עבירות, שיזהר שלא תהיה תוכחתו מצוה הבאה בעבירה, שיבוא לידי הלבנת פנים

3) Bamidbar 15:31

Because he hath despised the word of the LORD, and hath broken His commandment; that soul shall utterly be cut off, his iniquity shall be upon him	פי דבר יקונק בְּזוּה וְאֵת מִצְוֹתוֹ הִפְר הַפְּרַת תְּפִרַת הַנֶּפֶשׁ הֵיחָא עֲוֹנָה בָּהּ:
--	--

4) Gemara Sanhedrin 99a

Another rendering: Because he hath despised the word of the Lord, refers to one who gives an interpretation of the Torah [not according to the halachah]. And hath broken his commandment: this means one who abolishes the covenant of flesh. That soul shall utterly be cut off [hikkareth tikkareth]: 'hikkareth' [to be cut off] implies in this world; 'tikkareth' [it shall be cut off], in the next Hence R. Eliezer of Modi'im taught: He who defiles the sacred food, despises the festivals, abolishes the covenant of our father Abraham, gives an interpretation of the Torah not according to the halachah, and publicly shames his neighbour, even if he hath learning and good deeds to his credit, hath no portion in the future world	תנו רבנן: כי דבר ה' בזה ומצותו הפר הכרת תכרת - זה האומר אין תורה מן השמים. דבר אחר: כי דבר ה' בזה - זה אפיקורוס. דבר אחר: כי דבר ה' בזה - זה המגלה פנים בתורה, ואת מצותו הפר - זה המפר ברית בשר. הכרת תכרת, הכרת - בעולם הזה, תכרת - לעולם הבא. מכאן אמר רבי אלעזר המודעי: המחלל את הקדשים, והמבזה את המועדות והמפר בריתו של אברהם אבינו, והמגלה פנים בתורה שלא כהלכה, והמלבין פני חברו ברבים, אף על פי שיש בידו תורה ומעשים טובים - אין לו חלק לעולם הבא.
--	--

5) פירוש רש"י על אבות פרק ג

המבזה וכו'. חילל חולו של מועד בעשיית מלאכה או שנוהג בהם מנהג חול באכילה ובשתיה דהואיל ואינם חמורים כיום טוב אינו חושב לשומרם כל אלה נפקי מכי דבר ה' בזה שנוהג בהם מנהג בזיון: והמפר וכו'. שאינו רוצה לימול את בריתו הפר: והמגלה פנים בתורה וכו'. דהיינו אפיקורוס כמנשה שהיה דורש אגדות של דופי למה לו למשה לכתוב ותמנע היתה פילגש זהו כי דבר ה' בזה: המלבין פני חברו וכו'. לא כתיב התם במלתיה דרא"ה בחלק ולא ידענא היכי מפיק ליה מקרא: המלבין. דאזיל סומקא ואתי חיורא: אע"פ שיש בידו וכו'. כך כתוב במשנה: אין לו חלק לעולם הבא. כדדרשינן מקרא הכרת תכרת וגו':

6) Rambam Hilchos Teshuva Chapter 6

There are other sins which are less severe than those mentioned. Nevertheless, our Sages said that a person who frequently commits them will not receive a portion in the world to come and [counseled] that these [sins] be avoided and care be taken in regard to them. They are one who invents a [disparaging] nickname for a colleague; one who calls a colleague by a [disparaging] nickname; one who embarrasses a colleague in public; one who takes pride in his colleague's shame; one who disgraces Torah Sages; one who disgraces his teachers; one who degrades the festivals; and one who profanes sacred things.	ויש עבירות קלות מאלו ואעפ"כ אמרו חכמים שהרגיל בהן אין להם חלק לעוה"ב וכדי / וכדאי/ הן להתרחק מהן ולהזהר בהן, ואלו הן: המכנה שם לחבירו והקורא לחבירו בכינויו והמלבין פני חברו ברבים והמתכבד בקלון חברו והמבזה תלמידי חכמים והמבזה רבותיו והמבזה את המועדות והמחלל את הקדשים, במה דברים אמורים שכל אחד מאלו אין לו חלק לעוה"ב כשמת בלא תשובה אבל אם שב מרשעו ומת והוא בעל תשובה הרי זה מבני העולם הבא שאין לך דבר שעומד בפני התשובה
When does the statement that these individuals do not have a portion in the world to come apply? When they die without having repented. However, if such a person repents from his wicked deeds and dies as a Baal-Teshuvah, he will merit the world to come, for nothing can stand in the way of Teshuvah.	

7 פירוש רבינו יונה על אבות פרק ג

ואמר בכאן המבזה ולא אמר המחלל את המועדות מפני שאינו מדבר ביום טוב לעצמו כי בזה לא הוצרך לדבר שיום טוב כשבת הוא. אלא מחולו של מועד מדבר לעושה ביד מלאכת איסור והוא מבזה חולו של מועד ואומר אלו הימים אין להם קדושה כל כך כימים הראשונים ועושה בהם כל מלאכה ותועבה עושה גם בוש לא יבוש:

והמלבין פני חברו ברבים - זהו תולדת הדברים שיהרג בהם ואל יעבור והאבות הם שלשה עבודת כוכבים וג"ע ושפיכת דמים. תולדת עבודת כוכבים עצי אשרה וכדאמרי' בכל מתרפאין חוץ מעצי אשרה ואע"פ שאין עבודת כוכבים עצמה אלא משמשיה יהרג ואל יעבור קודם שיהנה ממנה. תולדות גלוי עריות המסתכל או המדבר עם אשת איש שיהרג עליהם ואל יעבור. כההוא עובדא במסכתא סנהדרין [דף ע"ה] במי שהועלה ליבא טינא שאמרו שם תעמוד לפניו ערומה ימות ואל תעמוד לפניו ערומה. תספר עמו מאחרי הגדר ימות ואל תספר עמו מאחורי הגדר. ותולדת שפיכות דמים המלבין פני חברו ברבים שדמו בורה מפני הבשת וכדאמרינן חזינא לי' דאזיל סומקא ואתי חיורא ועל זה אין לו חלק לעולם הבא:

8 מדרש שמואל

והמגלה פנים בתורה שלא כהלכה הכוונה שמראה פירושים בתורה שיצא הדין כפי פירושו שלא כהלכה שפסקו חכמי המשנה וחכמי הגמרא.

9 רשב"ם שמות פרשת משפטים פרק כא

(א) ידעו ויבינו יודעי שכל כי לא באתי לפרש הלכות אעפ"י שהם עיקר, כמו שפירשתי בבראשית כי מיתור המקראות נשמעין ההגדות וההלכות, ומקצתן ימצאו בפירושי רבינו שלמה אבי אמי זצ"ל, ואני לפרש פשוטן של מקראות באתי. ואפרש הדינין וההלכות לפי דרך ארץ. ואעפ"כ ההלכות עיקר כמו שאמרו רבותינו הלכה עוקרת משנה:

10 רשב"ם שמות פרשת בא - בשלח פרק יג

(ט) לאות על ידך - לפי עומק פשוטו יהיה לך לזכרון תמיד כאילו כתוב על ידך. כעין שימני כחותם על לבך:

11 אבן עזרא שמות (הפירוש הארוך) פרשת בא - בשלח פרק יג

(ט) והיה לך יש חולקין על אבותינו הקדושים, שאמר כי לאות ולזכרון, על דרך כי לוית חן הם לראשך, וענקים לגררותיך (משלי א, ט), גם וקשרתם לאות על ידך (דבר' ו, ח) כמו קשרם על לוח לבך תמיד (משלי ו, כא), גם וכתבתם על מזוזות ביתך (דבר' ו, ט), כמו כתבם על לוח לבך (משלי ג ג). ומהו שיהיה לאות ולזכרון, שיהיה שגור בפיו, כי ביד חזקה הוציאך ה' ממצרים. ואין זה דרך נכונה, כי בתחלת הספר כתוב משלי שלמה, והנה כל מה שהזכיר הוא דרך משל, ואין כתוב בתורה שהוא דרך משל חלילה, רק הוא כמשמעו, על כן לא נוציאנו מיד פשוטו, כי בהיותו כמשמעו איננו מכחיש שקול הדעת, כמו ומלתם את ערלת לבבכם (דבר' י, טז), שנצטרך לתקנו לפי הדעת, וא"ר משה הכהן, כי יד ברוב המקרא היד השמאלית, אף ידי יסדה ארץ וימיני טפחה שמים (ישע' מט, יג), ידה ליתד תשלחנה (שופ' ה, כו), ודברי קבלה חזקים ואין צריכין חזוק:

12 דרך חיים על אבות פרק ג

וכל אלו שזכר ר' אלעזר המודעי הם הפך הראשון, כי הראשון ששם כל מחשבתו ותכליתו העולם הזה הגשמי ולכך עונשו שהוא נאבד מן העולם הזה הגשמי, ואלו שזכר ר"א הפך זה שחושב שלא יפנה רק אחר השכל ומבזה כל דבר שיש בו ענין גשמי כלל, ולכך אמר המחלל את הקדשים שאומר כי אין אכילה ושתייה לפניו, ולפיכך אין להקריב אליו דברים אלו לפי שנבזה בעיניו כל דבר שהוא אכילה, וכך המבזה המועדים שיאמר כי המועדים שמחה גופנית לאדם באכילה ושתייה, ואומר שאין הצלחה אלהית בזה שהיא אכילה ושתייה גופנית בלבד וכן מפר בריתו של אברהם אבינו שאמר כי גנאי שיהיה ברית עם הש"י באבר זה שהוא של גנאי וחרפה שכל ענינו שהוא רודף אחר השכלי ומרחיק את הדברים שהוא גוף, וכן הוא מלבין פני חברו שיאמר כי האדם הוא חמרי ואין מדריגתו נחשבת לכלום כמו שאומרים בני אדם הרודפים אחר השכל והם מבזים את האדם הגשמי בכל ענין, והמגלה פנים בתורה שלא כהלכה וזה כאשר ימצא מצות גשמיות בתורה מגלה בהם פנים שלא כהלכה וכל זה מפני רדיפתו אחר השכל ומרחיק הגשמי. ועל זה אמר כי האיש הזה אשר תכלית כוונתו עולם הבלתי גוף הוא הפך עולם הזה שהוא גשמי, ואמר אף כי יש בידו תורה ומעשים טובים אין לו חלק לעולם הבא. כי הש"י משלם לחוטא בהפך מה שרוצה ומה שחפץ, ולפיכך מי שעושה עוה"ז עיקר ודוחה השכלי מפני שחפץ בעוה"ז והם אותם שנזכרים לפני זה שהם בעלי תענוג, אמר שעונשם הוא שלא עלתה בידם תשוקתם ומוציא אותם מן העולם הזה שרודפים אחריו, וכן אותם שהם הפך זה שאין העולם הזה הגשמי כלל נחשב וכל המעשים הגשמי' אף כי הם מעשים טובים אינם נחשבים לכלום, ואומרים כי כל ענין האדם ההשכלה בלבד שבזה יגיע אל עוה"ב שהוא כולו שכלי אין לו חלק בעוה"ב הפך מחשבתו. רק ראוי אל האדם שירחיק מעשה העוה"ז והם המעשים אשר אין בהם ממש דבר זה בודאי יש להרחיק, אבל מעשה העוה"ז שהם המעשים הרצוים אף כי הם מעשים גשמיים הם מעשים רצוים אל הש"י וקונה על ידם הצלחת עוה"ב, כי העוה"ז פרוזדור אל עוה"ב:

13 רבי מתתיה היצהרי על אבות פרק ג

[יא] זה השלם ראה לעשות כלל אחר בענין הנהגת האדם, וכללם בחמישה כללים, שיש בכלן בתורה לשון ברית, שהוא דבר התנאי הקיים בין הש"י ובינו.

ראשון, המחלל את הקדשים. נאמר בפרשת ויקרא (ב, יג) ולא תשבית מלח ברית אלייך וגו'... זה רמז הרמב"ן בפרשת ויקרא (שם), כך אלו הדברים סגולים מאוד למקיימם כראוי, לא תשוער תועלתם... ואם לא יתנהג בהם כהוגן, ימשך להם נזק לא ישוער... ובכלל זה המבזה ספרים וכלי בית הכנסת ות"ח, ומשתמש באיבריו בדברים מטונפים...
ודומה לזה המבזה את המועדות. הנה בשבת כתיב לעשות את השבת לדורותם ברית עולם (שמות לא, טז), וכתוב [ב]אמור אל הכהנים (ויקרא כג), כשהזהיר בענין המועדים קדם ענין שבת (שם כג, ג) לומר שכל המועדים ענפי השבת ונכללים בבריתו...
שלישי, המפר בריתו של אברהם אבינו, הוא ברית מילה. אמרו ז"ל בפרק ארבעה נדרים (נדרים לא ע"ב) שנכרתו עליה י"ג בריתות... ובכלל זה כל שאינו מתקדש עצמו במותר לו, ואינו מתרחק עצמו מן המותרות. וסבת ענוש שלושה אלה היא, אחד, שאינו מכיר חסרונו ולא מעלתו ית', ואינו נמשך רק אחר מה ששכלו משיג. וענין הקדשים והקרבנות הוא דבר נעלם משכלנו, שהרי אינו ית' בעל גשם שיהנה מהם... וענין שבת והמועדים יסודן הוא זכר לנסים וחדוש העולם, לא מדבר בדבורו ית', וזה אינו מושג בחקירה... וענין המילה אמרו בתנחומא פרשת לך לך (סי' יט) סוד ה' ליראיו (תהלים כה, יד), זה אברהם שלא גלה הב"ה מסתורין של מילה אלא לאברהם, ובאמת שהוא סוד גדול למה ברא הערלה ולמה צוה לחותכה. ושם ביארתי.

רביעי, המגלה פנים בתורה שלא כהלכה, פירש הר"ם ממסכת פיאה (ירושלמי פ"א ה"א) המגלה, העובר עבירות בפרהסיא. ובפרק חלק (סנהדרין צט ע"ב) זה הדורש בהגדות של דופי, כלומר שמלעיג על ספורי התורה, וכן המלעיג על המדרשות והאגדות, והיה לו לחשוב שלא נאמרו אלא לתועלת, אבל כוונתו הוא לפרוק מעליו עול מלכות שמים, ולהכחיש בנבואה. ויש בתורה ברית בפרשת יתרו... שבכלל זה מי שאפשר לו לעסוק בתורה ואינו עוסק, והלמד ואינו חוזר בלימודו, והמבזה את חברו לפני ת"ח, שכל זה יורה מיעוט אמונתו בתורה, ושאינו נכנע אליה.

חמישי, המלבין פני חברו ברבים. אחשוב שזה נכלל עם ברית תורה לשתי סבות. האחת, שאי אפשר שתנתן תורה אלא לפני רבים, שיוכלו לעזור זה את זה... השנייה, שמרכז התורה שעליו תסוב הוא אמרו ואהבת לרעך כמוך... ובכלל זה שלא יתכבד בקלון חברו, ולא ישחק בהשפלתו, ולא יספר בגנותו.